

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . . K 28.—
za en mesec " 2:20
za Nemčijo celoletno : " 29.—
za ostalo inozemstvo : " 35.—

V Ljubljani na dom:

Za celo leto naprej . . K 24.—
za en mesec " 2:—
V pravri prejema meseca : " 1:70

Sobotna izdaja:

Za celo leto 7:—
za Nemčijo celoletno : " 8:—
za ostalo inozemstvo : " 12:—

SLOVENEC

Slovenec Uredništvo je v Kopitarjevi ulici štev. 8/III.
Rokopisi se ne vratajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona štev. 74. —

Političen list za slovenski narod.

Upravniki je v Kopitarjevi ulici št. 8. — Račun poštne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogranek 28.511, bosn.-herc. št. 7563. — Upravnika telefona št. 188.

Današnja številka obsega 6 strani.

Poraz framazonov v Rimu.

(Izvirno poročilo »Slovencu«.)

Rim, 3. novembra 1913.

Včerajšnje italijanske ožje volitve niso mnogo izpremenile položaja, ki je nastal pri glavnih volitvah 27. oktobra. Pomenjajo le novo ojačanje vladne večine, konč poloma prostozidarskega bloka, in Giovani Giolitti more brez skrbi pričakovanje nove zbornične kampanje. Socialni demokrati, kakor tudi katoliki, so si včeraj priborili nekaj novih mandatov, medtem ko so republikanci doživeli zopet nove poraze. Tako je n. pr. padel republikanski voditelj Eugenio Chiesa v Miljanu (pri dijstrikti). Žalibog je propadel tudi katoliško konzervativni marquis Cornaggia, na česar mesto je bil izvoljen z majhno večino radikalni advokat Gasparetto. Ta pa se ima zahvaliti za zmago samo čudnemu, breznačajnemu postopanju lista »Corriere della Sera«, ki je principiell proti radikalcem, ki pa je bil v tem slučaju pač tega naziranja, da so katoliki dovolj dobr, da volijo tega ali onega kandidata v interesu javnega reda proti prevratnikom, nikakor pa ne, da bi bili sami izvoljeni za obrambo javnega reda. To je pojav, ki je pri nas že znan in ki ohrani vedno in vedno svojo mednarodno veljavo. Upati pa je, da si bodo italijanski krščanski socialisti dobro zapomnili breznačajno postopanje lista »Corriere della Sera« za bodoče volitve. V Miljanu so so bili pri ožjih volitvah izvoljeni: dva radikalca, trije socialisti in en liberalec. Z ozirom na ta izid je katoliška večina obč. sveta v Miljanu sklenila, da odloži mandate.

Posebno zanimiv izid kažejo ožje volitve v Rimu. Ta izid karakterizira speciellno v prvi vrsti končen polom in razpad kapitolskega bloka, kateremu načeluje razupiti jud Ernest Nathan. Celo v kvirinalskem vol. okraju je blok le z največjo težavo in s pomočjo vlade ter njenega pristnika prodril s svojim kandidatom Leonido Bissolatijem z majhno večino proti revolucionarju Amilcaru Cipriani. In vendar je blok z vsemi sredstvi agitacije tako koncentriral in sklenil vse dostopne mu volilce, kolikor mu je bilo le mogoče. To je bila koncentracija, kakršne blok sploh nikdar več ne bo spravil skupaj. V drugih volilnih okrajih se mu je pa še slabše godilo. Tako je n. pr. v nedeljo tudi propadel v Rimu Nathanov pristaš in prostozidar knez Borghese. Vojvoda Gaetano, ki je tudi prostozidar in Nathanov trabant, pa se sploh ni upal iti v volilni boj in je prepustil bojno polje nacionalcu marquisu Me-

dici di Vassello, ki je bil tudi izvoljen. V nekem drugem rimskem okraju je nastopil sklenjeni blok prostozidarjev, radikalcev in socialnih demokratov z vsemi mogočimi sredstvi, ki so znana pri italijanskih volitvah, za socialnega demokrata Campanozija. Kljub temu pa je propadel proti nacionalcu Giulio de Frenzi (Federzoni), ki je bil pred mesecem še navaden urednik lista »Giornale d' Italia« in ki je naravnost sijajno zmagal.

Te zmage v glavnem mestu Italije so gotovo dalekosežnega pomena in so znak začetka propada kapitolskega bloka. Blok je dobil v nedeljo smrtni sunek, od katerega si ne bo več mogel opomoči. Zoprna koalicija prostozidarjev in socialnih demokratov, kateri načeljuje famozni Nathan, je torej vendar na koncu svojega življenja, in upanje je, da bo v kratkem stopila na njeni mesto druga konstellacija, ki bo do stojnosti glavnega mesta bolj primerna. Primerno izidu volitev se je zlasti v Rimu pokazal učinek na zunaj. Veselje nad polom prostozidarske klike se je izražalo v navdušenih pocestnih manifestacijah in pristaši strank, ki so zmagali, so prirejali burne ovacije pred okni svojih novoizvoljenih poslancev. Ti so množiči govorili in vsaka njihova beseda je bila sprejeta z burnim odobravanjem in klaci »Dol s prostozidarji, živel narod!« Pa tudi v provinci so prostozidarji doživeli nove poraze. Eden izmed njihovih največjih varovancev, za katerega so nastopili z vsemi sredstvi in močjo, je razupiti bivši duhovnik Romolo Murri, ki je kandidiral v Monte George. Pa v tem okraju, kjer je volilni boj razvnet do skrajnosti, so ogromno napredovale stranke reda in poraz prostozidarskega bloka je zapečaten na vseh črtah.

Naše preljubezni in »resnicoljubno« svobodomiseln časopisje pod vtišom nemških judovskih listov sanja, da katoličani z zadnjimi volitvami v Italiji nismo zadovoljni. Čisto drugače pa sodi francoski svobodomiseln »Temps«, ki poroča, da je bilo med 270 vladnimi poslanci izvoljenih 120 s podporo katoličanov, ker so se obvezali, da ne bodo glasovali za brezversko šolo in za razdržitev zakona, kar je še važnejše, kakor da je 30 poslancev odločnih katoličanov. Izid ožjih volitev v Rimu je tudi pokazal, da prebivalstvo ne mara kulturnega boja. Framazonski občinski svet v Rimu je z Nathanom na čelu sklenil, da odstopi.

Z Balkana.

Demarša Avstro-Ogrske in Italije v Atenah.

»Agenze Stefani« nasproti »Matinu« izjavlja, da sta Avstro-Ogrska in Ita-

lijia obvestili o svoji demarši v Atenah tudi velesile trojnega sporazuma. Belorolinski merodajni krogi izjavljajo, da je Nemčija demaršo v Atenah podpirala in da niso nasprotno se glaseča francoska poročila istinita. Grčija se me bo upirala, ker bi jo nobena vlevlast ne podpirala.

Turki in Grki so si zopet v laseh.

Turško časopisje zopet osto piše proti Grkom. »Jeune Turc« objavlja članek, v katerem vpraša, če hoče Grška Turčiji vojsko vsiliti, katere Turčija ne želi, a se jo tudi ne boji. Porti se čisto nič ne mudi, da bi poslala navodila svojim delegatom in je zato grški zunanji minister Panas vprašal turškega pooblaščenca Galil beja, da ne razume, zakaj Porta pogajanja zavlačuje.

Srbsko časopisje o Pašičevem eks-pozetu.

»Srbska Zastava« piše, da je Pašić s svojo demonstracijo nasproti trojemu sporazumu hotel Francijo zagotoviti, da se srbska politika ne izpremeni. Storil je to zato, ker Francija Srbiji posojila še vedno ne dovoli. Za to, da vznevolji Avstro-Ogrsko, se Pašić ni zmenil, in tudi za to ne, da tako lahko koristim Srbije škoduje. Pašić tudi Avstro-Ogrska dolži, da je odgovorna za vojsko z Bulgari in za vpad Albancev in tako ovira tisto, kar je sam pripoznal kot potrebno, da se mora namreč zaledovati mirovna politika nasproti sosedom. — »Novost« piše: Pašić je napravil velike napake, ki ne ostanejo brez posledic. Ko se velesilam zahvaljeval, bi ne bil smel ravno Pašić prezreti Italije in Avstro-Ogrske, ker je šele pred štirinajstimi dnevi Berchtoldu zagotavljal, da zna ceniti prijateljstvo Avstro-Ogrske. To dolžnost je že dvakrat zanemaril, zdaj se pa čudi radi nerazumljivih pripeljajev.

Kdo je povzročil drugo balkansko vojsko.

Casopisje skupine Danev-Gešov in vladno časopisje se strastno prerekajo, kdo da je povzročil drugo balkansko vojsko. Daneveva skupina objavlja zdaj spise, s katerimi izkuša dokazati, da sta pričela generala Savoy in Radko Dimitrijev vojsko, ne da bi jo bila dovolila in znala za njen izbruh Daneveva vlad.

Sava Gručić — umrl.

Belgrad, 3. novembra. Danes dopolnje je umrl bivši ministrski predsednik in predsednik državnega sveta general Sava Gručić v starosti 73 let.

LISTEK.

Uporniki.

Poljski spisal Artur Gruščki, poslovil dr. Leopold Lénard.

(Daleje.)

»Hm . . . ali je res, Ivan Pjetrovič? Ali razun vas nikdo ne ve za gubernatorjevo dovoljenje?«

»Na častno besedo. Ako pa ne verjamete, pride danes župan iz Tesne in vjega vprašajte.«

»To zmanjšuje vašo krvido, moram priznati, toda imeti moram načrt, kje se nahaja križ, in povdarel je te besede.«

»Vse bo, Nikolaj Fjodorovič... Kar pa zadeva katoliško cerkev, je burja raztrgala streho, ker je bil pa dež, je segnilo tramovje in treba je popraviti, da se ne podere.«

»To je ravno,« je pretrgal Krestnikov, »v korist pravoslavlja ni, da se dovoli popravljati katoliško cerkev.«

»To vem, saj sem vendar čital okrožnico gubernatorjevo, toda tam je govor o katoliških cerkvah v krajih, kjer je večina prebivalstva pravoslavnega. A v Tesni je na dvestoosemnajstih pravoslavnih stonetnjajst.«

»Torej večina,« je zaklical gost.

»Toda k tej župniji spadajo tudi Nameti, v njih so pa na devetdeset hiš pravoslavnih samo štiri, torej je znana večina prebivalcev Tesne in Nameški katoliškega veroizpovedanja, ali sem torej mogel odreči pravični prošnji? . . . Sic er pa ta zadeva še ni rešena, postopal bom, kakor mi bo ukazano od višje vlade.«

»Hoteli ste reči, od mene,« je povdarel zadnjo besedo s ponosnim načinom.

»Govoreč o vladu sem mislil seveda na vas.«

»Nisem mislil, Ivan Pjetrovič, da ne znate čitati okrožnic. Slepč mora videti med vrstami okrožnice, da je govor o vsaki katoliški cerkvi, toda piše se previdno, da ne bi dražili druge vere. Navedene številke torej nič ne pomenijo in ostane, da ste napisali ugodno poročilo.«

»Hm . . . moja dolžnost je, da predstavim, vaša pa, Nikolaj Fjodorovič, da odločite tako ali drugače.«

»Kdaj mi boste prinesli načrt lege tega križa,« je vprašal čez trenotek.

»Takoj vam naredim . . .«

Šel je v kabinet, narisal pot proti Cervonki, križ, cerkev in začetek vasi. Z žalostnim vzdihom je priložil zraven sto rubljev in nesel gestu z besedami:

»To je cel načrt . . . preglejte ga, sam se je pa delal, kot bi imel opravka pri omari.«

Krestnikov je pogledal načrt in rekel z nezadovoljnim glasom:

»Premalo natančen, Ivan Pjetrovič, popraviti je treba.«

Glavar je vzel zloženi papir, dal k prvemu sto rublju še stotak in narisal na načrtu še katoliško cerkev.

»Morda bo zdaj dober, Nikolaj Fjodorovič, ker sem dodal še katoliško cerkev,« in stopil je k oknu.

»Hm . . . načrt križa je dober, Ivan Pjetrovič, niti mi ni treba iti tja pogledat, niti vprašat župana. Toda katoliška cerkev ni dobro narisana . . . popravite.«

Glavar je vzel še enkrat načrt in mrmraje:

»Pasji sin, podli oderuh,« doložil je še petdeset rubljev k dvesto.«

Potem mu je izročil s prijaznim načinom:

»Popravil sem, Nikolaj Fjodorovič, in pri Bogu, ne morem bolje.«

Pogledal je zloženo polo papirja in z vzdihom:

»Hm . . . naj bo, toda mislil sem, da rišete bolje.«

»Kolikor sem mogel dobro.«

»Hm . . . poslušajte torej, Ivan Pjetrovič.«

Poslušam.«

»Preiskava je pokazala, da vaša krivda ni velika, samo majhna neprevidnost. Toda zapomnite si dobro, križ je treba takoj odpraviti in ne spuščajte se več v taka poročila. Ste razumeli?«

»Zgodilo se bo poovelju.«

»Dobro . . . cerkev pa naj stoji, kakor stoji . . . pošlje Bog veter in raztrga streho, naj bo . . . pošlje Bog dež in teče za streho, kaj početi? Naj bo, kakor Bog hoče. Toda vrla mora skrbeti za varnost ljudi v cerkvi. Ste razumeli?«

»Dobro . . . storil bom, kakor velite; ako bo pa nered med vaščani, kakšen punt?«

»Za to imate vlogo, da potlačite... Gospod gubernator pa, moj ujec, dostavlja, da ljudi ni treba dražiti, ampak postopati rahlo . . . odlašati, v tem tiči vse.«

»Razumem! Zdaj pa, Nikolaj Fjodorovič, ali morem računati, da bo odstranjen Foma Aleksandrovič Molčanov, načelnik straže?«

»Hm . . . dajte dejstva, jaz bom pa že storil svoje, da si ne segreje gnezda v tem kraju.«

»Hm . . . potrudil se bom . . . k pa početi s tem popom?«

»To pa ni naša reč . . . iscite pomoči v Holmu.«

nje se glasbeno čuvstvovanje kar leskeče, njen glas je izmed tistih glasov, ki so raztegljivi in ki se s svojo elastično vrlino razprostirajo z izredno sposobnostjo. Ni čudno, da se je sinoči odlikovala na pozornici kot najsilnejša individualnost tako v petju kakor v igri, ki je bila vedno na višini glasbenega čuvstvovanja.« (»Obzor.«) ... »V glavnih vlogih je briljirala ga. de Strozz, ki je postavila na oder naravnost ne-nadkriljivo Violetto. Izvrstna, da, dovršena v petju in nedosežna v igri. Tako more kreirati svojo vlogo le umetnica! Elegantna, odlična salonska drama v prvem dejanju, iz katere grla izvirajo trilerji in kadence kakor biseri, zaljubljena, a nesrečna devojka v drugem dejanju, kjer s svojim naravnim, topim prednašanjem ljubavne bolesti gane do solz, dokler končno v tretjem dejanju s svojim topim glasom in gajljivo igro ne izpremeni teh solz v pravi jok — to je Violetta ge. de Strozz. Posnali smo in srečni, da jo imamo, ker je to prava umetnica v našem ensemblu.« (»Nedeljne Novosti.«) ... »Zagrebško občinstvo je imelo priliko slišati sijajne in slavne pevke v tej vlogi (Violette) od Franceschine Prevosti do Gemme Bellincioni, toda za nobeno izmed njih ne zaostaje gospa de Strozz. Ona je to vlogo tako osvojila, s takim čuvstvom pela, da je vsaka žilica njenega bitja sodelovala v izvajjanju. Znalna je naravnost geniti občinstvo, ki jo je sprejelo z največjim aplavzom.« (»Hrvatska.«) ... »Maja de Strozi spaša med tiste izbrane umetnike, pri katerih se veže premišljeno petje z naravnost navdahnjeno igro v harmonično celoto.« (»Novosti.«) ... »Naša umetnica se je odlikovala s srečno skladnostjo svoje igralske umetnosti z lepotami svojega glasu in nam tako podala nekaj popolnega, ustvarjenega, dovršenega, čemur smo bili v zadnjih letih redko vajeni v našem gledališču.« (»Obzor.«) ... »Koga naj bi tudi ne genila naša Maja — posebno v »Traviati«. Njen ljubki glas, poln bolesti, njeni igri, njeni zunanjosti, njeni interpretiranje vloge — vse to vpliva na človeka tako, da z njim živi in preživlja vse ono, kar gleda na odru.« (»Obzor.«) ... »Gospa Strozzi je umetnica v igri in glasbi in zato ustvarja v »Traviati« dovršeno kreacijo. Od prvega nastopa do poslednjega vzduha je en sam lik, ena sama nesrečna duša, ki se nam javlja. Z glasbenega stališča se odlikuje njen povsem individualno razumevanje: njen pesniška duša vdahnuje v Verdijevo glasbo nove zvoke, ona ne poje samo korektno po partituri, marveč glasbo uprav ustvarja.« (»Hrv. Pokret.«) ... »V »Traviati« je vse pretresljivo, vse sami genljivi prizori življenja in smrti. K pretresljivosti drame, vzvišenosti kompozicije je v veliki meri doprinesla ga. Maja de Strozz — z onimi sladnimi, harmoničnimi gestami, s svojo ritmično mimiko, svojim melodijoznim glasom in vsem svojim edenskim bitjem.« (»Hrvat.«)

G. Lowczynski je dostojen drug ge. Strozzi; s svojim mehkim in sladkim tenorjem, čistim in stalnim v nižini in višini, briljira v vlogi Alfreda (napitnika v prvem dejanju, aria v zadnjem dejanju). Hrvaska opera se sme opravičeno ponašati z umetnikom kakor je Lewczynski.

G. Kondracki je v vlogi Germonta vrlo dober (ariaje v drugem dejanju).

»Hvala vam, Nikolaj Fjodorovič, danes je obed v klubu. A preiskava je menda končana?«

»Skoraj. Toda igrali bomo še danes, jutri se odpeljemo.«

»Saj ne radi tega, samo svarim, ker po nesrečnem dnevu, kot včeraj finam srečo.«

»Bomo videli.«

Ravno sta hotela vstati od mize, ko je glavar zaslišal glas v pred sobi, pogledal je skozi vrata in zaklical stražniku:

»Kaj pa je?«

»Batjuška iz Tesne je; želi videti gospoda glavarja in njegovega gosta.«

»Povej batjuški, da ga sprejemem takoj v glavarjevi pisarni.« je zapovedal Krešnikov, ko je pa odšel stražnik, gospodarju: »Spremiteme me, hočem se iznebiti te sitnosti.«

V glavarjevi pisarni je sedel za pisalnik in si gladil brado ter čakal na popa, ko je pa pop prišel, je reklo s prijaznim nasmehom:

»Sedite, batjuška,« ter pokazal na stol, »o vaši gorečnosti že vemo, kaj mi poveste?«

»Prišel sem vas vznemirjat v zadevi katoliškega križa ravno pod mojo cerkvijo, kakor na sramoto in v zasmehovanje. Slutim, da je to delo upornikov in prosim, da bi bil odstranjen križ, zločinci pa kaznovani.«

Pripominjam, da je gospa de Strozz v vlogi Violette z velikim uspehom govorila na hrvaškem gledališču v Osijeku in na turneji osješke opere v Opotiji, Dubrovniku in Varaždinu.

»Traviato« dirigira operni ravatelj g. Ni kola Faller, nedvomno največji hrvaški dirigent.

II. »Tosca.«

Poleg »Traviate« je dosegla v isti sezoni ogromen uspeh Puccinijeva »Tosca«, delo velike dramatične sile (zlasti drugo dejanje), pretkanu tu in tam z lepimi in čuvstvenimi arijami. Tudi »Tosca« je znana ljubljanskemu občinstvu še izza slovenske operе. Naslovno vlogo poje v Ljubljani prva dramatska pevka hrvaške operе gdč. Mira Korošec (razen nje pojejo »Tosco« tudi gosphe Hrvat in Šugh). O »Tosc« gdčne. Korošec pravi kritika: »Ni droma, da je gdč. Korošec sijajna pevka, a tudi v igri ne zaostaja, kar se v »Tosco« neobhodno zahteva. Njen močni, neizvrpljivi glas je imel sinoči lepe modulacije, primerne čuvstvom in prizorom, ki jih je bilo treba predstavljati, in pokazal je, kako se zna spričavati tudi s Puccinijevim repertoirement, ki zahteva mnogo nežnosti in gracie. Njen molitev v drugem dejanju in dueti v prvem in tretjem dejstvu so izvali ploskanje na odprttem odru.« (»Obzor.«) — »Naravnost idealno Tosco nam je predstavljala gdč. Korošec tako glede lepote kakor glede petja, pa tudi v igri ni zaostaja z svojim partnerjem Jastrzebskim. Dovršena v koketeriji in gracioznosti, katere je zmožna samo igralka (Florija), prihaja v prvem dejanju k Mariju, katerega iz vse duše ljubi. Ljubezen in ljubosumje, vse to je gdč. Korošec predstavljala s popolno dovršenočnostjo. S kolikim čuvstvom je odpela zlasti arijo »Tam u tvom naoružju!« Izvrstni — tako glede čistosti kakor sile — so bili njeni glasovi: dva-krat podprtani hes — as, f — des, pa besedi »zvezde«. V drugem dejanju nas je očarala s svojo razkošno toaleto. Z veliko duševno bolestjo občuti in posluša, kako mučijo njenega Marija. Lepo predstavlja trenotek, ko ga odpelje na morišče. Sedaj nastane borba z odvratnim ji Scarpijem, ki kulminira v umoru istega, kar je Koroševa dovršeno izvedla. Tisto preziranje nasproti mrtvemu Scarpiju in pa vzklik: »Njeg ubila je žena! — nas napoljuje z grozo. Gdč. Korošec je nekolikokrat izvala aplavz na odprttem odru in dobita tri vence.« (»Novosti.«)

Vušković v Scarpia je dovršen. Čujmo, kaj o njem veli kritika: »Na vrhuncu celega večera je bil g. Vušković. Že njegova elegantna, majestetična postava deluje na občinstvo. Pel in igral je kakor to samo on zna. Na koncu I. dejanja in v celiem dejanju je bil grandiozen.« (»Nedj. Novosti.«) ... »Ob strani ge Horvat stoji naš Marko Vušković, ki si je v predvčršnji predstavi zopet ovenčal glavo. Kakor da bi ga bili še-le predvčršnji slišali peti z njegovim populnim glasom, katerega je odvzandal cel oder, s katerim se je povzpel nad orkester, zbor in orgle In kakšna je bila njegova igra! Sam tenorist Burian, ki je bil pri predstavi navzoč, se je izrazil o njem na najlaskavejši način, zlasti pa se mu je dopadla njegova igra. Velika in naporna je Scarpijeva vloga, pisana za visoki bariton in segajoča v višini do e in f. Najboljši je bil Vuško-

Vušković v Scarpia je dovršen. Čujmo, kaj o njem veli kritika: »Na vrhuncu celega večera je bil g. Vušković. Že njegova elegantna, majestetična postava deluje na občinstvo. Pel in igral je kakor to samo on zna. Na koncu I. dejanja in v celiem dejanju je bil grandiozen.« (»Nedj. Novosti.«) ... »Ob strani ge Horvat stoji naš Marko Vušković, ki si je v predvčršnji predstavi zopet ovenčal glavo. Kakor da bi ga bili še-le predvčršnji slišali peti z njegovim populnim glasom, katerega je odvzandal cel oder, s katerim se je povzpel nad orkester, zbor in orgle In kakšna je bila njegova igra! Sam tenorist Burian, ki je bil pri predstavi navzoč, se je izrazil o njem na najlaskavejši način, zlasti pa se mu je dopadla njegova igra. Velika in naporna je Scarpijeva vloga, pisana za visoki bariton in segajoča v višini do e in f. Najboljši je bil Vuško-

»Hm ... vaša prošnja je opravljena, sprevidel je to gospod guvernor, moj ujec, in radi tega me je poslal sem.«

»Torej bo križ odstranjen?« je zaklical radostno.

»Tako je volja gospora guvernorja, mojega ujca. Česa še želite?«

»Da bi bili kaznovani zločinci.«

»Preiskava ni odkrila nobenega, kako torej kaznovati?«

»Kakšna preiskava?« se je nasmehnil pop porogljivo. »Nekaj je bilo zaprtih in zopet izpuščenih.«

»Batjuška, to je pa vladna zadeva in vi nimate pravice kritikovati vlade. Česa še želite?«

»Popravljajo katoliško cerkev, vozičko tvarino, a to ni po misli vlade.«

Potrpljenje, batjuška, vlada dobro ve, kaj dela, ne bojte se. Vaša cerkev bo stala vedno, katoliška cerkev bo pa padla ... zagotovim vas.«

»Zahvalim se vaši milosti za tolažbo v moji bridkosti, samo vi edini in načelnik straže, pošten in goreč človek, podpirata moje slabe sile v obupnem boju z agitacijo.«

»Hm ... kaj pa okrajni glavar? Ali vam ne pomaga?«

»Ne maram grajati, toda je ravnoščen za pravoslavje, naklonjen je Poljakom, pri njih biva in se druži z njimi.«

vii v II. dejanju, kjer podaje pravi značaj krovloka in tirana Scarpija. Kar jeza nas je poptila, ko je zaklicil: »I sad si napokon, Tosca, moja...« Oh teh besedah mu Tosca prebode prsi in on se mrtev zgrudi... Njegov smrtni boj je popolnoma originalen, pač pa nekoliko spominja na pok. Fijana.« (»Novosti.«) ... »G. Višković ni zaostal za izvrstno mu partnerico, njegov Scarpija je čista umetnina prvoravnega umetnika, ki je toliko bolj očitna, ker nas je g. bariton doslej (izvzemši Holandeza) le redkokdaj obdaril s toliko inteligenco v glasu in dramatičnostjo v recitativih.« (Hrv. Pokret.«) ... »Vušković je kot Scarpija sijajen. Njegov glas in igra sta se v enaki meri odlikovala. Da, sinoči se je ta glas rešil vseh spon in šedenja in se v nekaterih trenotkih oril in dvigal nad bučanje tromb in glasove zborov. Macstozni konec I. dejanja je našel v njem najboljšega tolmača.« (»Obzor.«)

Cavaradossi g. Lowczynski je zaostaja za svojimi partnerji ne v petju ne v igri. Prekrasni ariji v III. dejanju: »Na nebuh blistahu zvijezde« in »Ah te ruke« poje Lowczynski s tolikim čuvstvom in razumevanjem, da je v teh prizorih naravnost menadržiriljiv.

»Tosco« dirigira operni kapelnik g. Milan Sachs.

Želeti bi bilo, da bi pri prihodnjem gostovanju hrv. opera vzea v repertoar tudi kako slovensko delo. Bersinov »Ogenj. Hatzejeva »Vrnitev«, Zajčev »Oče naš.« Dvočakova prekrasna »Rusalka«, Čaškovskega »Pikdamak« in »Ognjegin« bi bil za Ljubljano novost, obenem pa je v teh očeh slovenska glasba (zlasti v »Rusalki«) in bi bilo tako zanimanje in uspeh gostovanja dvojen. Zvonimir Vargović.

Izseljeniški Škandal.

Že včeraj smo poročali med zadnjimi vestmi, da so nastopile sodne oblasti v Krakovu prav odločno tudi proti agentom Austro-Americanom. Mi smo že izpočetka sedanjega škandala opozarjali, da tako, kakor je kanadska družba postopala, so že prej druge družbe postopale. Dunajsko kazensko sodišče je zato ukazalo, da naj se izvedejo hišne preiskave v krakovski podružnici Austro-Americanom, ki jo v zahodni Galiciji zastopa špedičijska firma Goldlust & Ko.; solastnika te družbe, cesarskega svetnika Rescha, so zaprli, zatvorili pisarno, zaplenili vse knjige in spise in vrata zapečatili. Tudi prokurista tvrdke, Zipperja so zaprli kakor tudi tvrdkinega uslužbenca Silbermannia in vse tri odvedli v preiskovalni zapor. Poleg teh so pa v Galiciji še nad 200 oseb zaprli. Tudi v Črnomorjih so preiskali potno pisarno Sirecki, vse so prebrskali, zaplenili knjige in spise, pisarno zapečatili in zaprli ravnatelja Knepperja in dva uradnika. Tudi podružnico v Lvovu so zaprli. Pri zunanjem ministru Berchtoldu je amerikanski poslanik Banfield posredoval za ravnatelja kanadske družbe Altmanna, ki je amerikanski državljan. Po dokončani preiskavi izpustite najbržje Altmanna iz zapora.

X X X

Večji škandal kakor kanadske družbe je škandal Austro-Americanom. Zakaj? Austro-Americanom namreč naša država v denarju zelo izdatno podpira.

NASLEDNIK GROFA FORGACHA.

Za poslanika v Draždanih je imenovan atenski poslanik baron Braun.

OVACIJE V NOVEM SADU NA ČAST SRBSKEMU GENERALU.

V Novem Sadu je priredilo prebivalstvo srbskemu generalu Jankoviću, ki je pri pogrebu patriarha Bogdanovića zastopal srbsko vlado, viharne ovacije. Demonstranti so se spopadli s policijo. Izprevodnika salonskega voza, Marića, so zaprli, ker se je orožnikom upiral. Janković je bil zato prisiljen, da je poldrugo uro dlje v Novem Sadu ostal, kakor je nameraval, ker je imel Marić ključ salonskega voza pri sebi. Ko se je Janković odpeljal, so se demonstracije viharne obnovile.

ZEDINJENE DRŽAVE NASTOPLJO S SILO PROTI MEHIKI.

Iz New Yorka se poroča, da nameščava predsednik Wilson s silo nastopiti proti Mehiki, da izsili Huertov odstop. Zedinjene države nameravajo tako na suhem kakor na morju proti Mehiki nastopiti. Admiral, ki poveljuje ameriškemu vojnemu brodovju, je brzojavil, da lahko Verakruc v šestih urah zavzame.

NOVI BRUNŠVIKSKI VOJVODA.

Desetletni spor brunšvikskih vojvod s Prusijo je končan in Prusija je dovolila, da je smel zopet zasesti brunšvikski vojvodski prestol član brunšvikske vojvodske rodbine. Dne 3. t. m. se je pripeljal v Brunšvik (Braunschweig) novi vojvoda

Ernest Avgust in prevzel vladarstvo male deželice.

FRANCOZI GRADE TRDNJAVE OB LASKI MEJI.

»Exzelsior« poroča, da je francoski generalni štab zgradil tekom enega leta ob francosko-laški meji na Alpah celo vrsto novih trdnjav.

VSTAJA PROTI OBČINSKI UPRAVI V BOLLULLOSU.

V Bollullusu na Španskem se je prebivalstvo uprlo proti mestni upravi. Demonstranti so oplenili mestno hišo, začiali pohištvo in spise in pustili le kraljeve slike pri miru. Orožniki so streljali. Ranjeni sta bili dve osebi.

VPRAŠANJE OBSTRUKCIJE NA STRANKARSKEM SHODU NEMŠKE SOCIALNE DEMOKRACIJE.

Na strankarskem shodu avstrijske nemške socialne demokracije, na katerem je med drugim zborovalce pozdravil tudi Etbin in milo tožil, da na jugu rdečkarja ne gre naprej ter prestavljal nemški soddružni krvave historije »Dana« o Johanci iz Vodic in pa prosil, da naj nemški sodružni jugoslovenske podpirajo, so razpravljali o obstrukciji in sklenili, da obstrukcijo kot navadno sredstvo parlamentarne taktike odklanajo in da se sme obstrukcija le v najskrajnejših slučajih uporabiti. Nato so oobsodili našo zunanjou politiko.

imajo se toliko samostojnosti, da se ne bodo ženili z grdo mokraško nevesto. Radovedni smo, če si bodo Kristan in drugovi ta nauk kaj vzelki k srcu. — Če je tudi za ta shod g. Bäbler posvetil kaj svojih dragocenih intelektuelnih in jezikovnih moči, v tem trenutku še ni znano. Žalosten je bil pa na vsak način, da se shod ni vršil, ker se je menda hotel oglašiti k stvarnemu popravku.

+ **Slovenec ne smeš biti.** Naučno ministrstvo je preko predloga profesorskega kolegija dunajske akademije upodabljočih umetnosti, ki je predlagal za profesorja te akademije našega rojaka arhitekta prof. Plečnika imenovalo za profesorja te akademije Nemca arhitekta Leopolda Baura. Nemško-nacionalni listi proslavljajo to krivico, češ, da je Plečnik »ein waschechter Slovener von großslavischer Ge-sinnung«.

+ **Umetnost in ples v Trstu.** Včerajšnja »Edinost« piše sledče: Na praznik Vseh svetnikov popoldne so igrali običajenega »Mlinarja in njegovo hčer« ob precej prazni dvorani. Večino popoldanskega občinstva odvzamejo našemu gledališču razne plesne zabave in plesne vaje, ki jih redno prirejajo letos že skoro vsa društva ob nedeljah popoldne. Ne vemo, ali so ti plesi v resnici tako zelo izobrazevalni in tolikega narodnega pomena! Ne vemo, ali je pravilno, da se na tak način odvračajo od našega kulturnega zavoda, našega gledališča, prav tisti sloji, ki so izobrazbe in izomike najbolj potrebeni. Konstatiramo samo dejstvo, da izkazujejo popoldanske gledališke predstave polovico slabejši obisk od tistega časa, odkar so začeli po društih ti »običajni« nedeljski popoldanski ples! — »Edinost« so se odprle slednjic vendarle oči, da prav sudi o vrednosti in kulturnem vplivu proslulega večnega plesarenja na Primorskem. Včasih ni bilo tako in naš list jih je imel od »Edinosti« veliko prešlišati, češ da so ples faktor, ki Slovensko v Trstu »gor« drži. Ko bi »Edinost« že takrat nekoliko energično vmes posegla, bi jej ne bilo treba sedaj lamentirati in ropotati.

+ **Slov. kat. akad. tehn. društvo »Danača«** si je na svojem občnem zboru dne 29. oktobra 1913 za 39. tečaj izvolilo slediči odbor: Predsednik: Vekoslav Vrtovec, iur.; podpredsednik: Silvo Kranjec, phil.; tajnik: Ernest Aljančič, phil.; arhivar: Filip Kulterer, med. vet.; blagajnik: Anton Majerle, tehn.; gospodar: Vladimir Bregar, phil.; prvi knjižničar: Jožef Ovsek, phil.; drugi knjižničar: Ivan Stanovnik, iur.; zapisnikar: Josip Jereb, med. vet.

+ **V. avstrijski karitativni kongres** se od 14. do 16. novembra letos vrši v Brnu pod pokroviteljstvom brnskega škofa Pavla grofa Huyn. Sklicuje ga državna zveza katoliških dobrodelnih organizacij v Avstriji. Izredno bogati spored obsega najvažnejša polja krščanske karitativnosti, kakor skrb za otroke, ki še ne hodijo v šolo, za šoloobvezne otroke, za deklice, ki so dovršile ljudsko šolo, pomoč mladostnim sodiščem, dom bolniška nega, kolodvorska poslanstva itd. itd. Prijava za kongres sprejema pisarna državne zvezze, Dunaj I., Singerstrasse 13, in pa krajevni odbor v Brnu, župnišče, Frančiškanska ul. 2. Vstopnice za udeležence stanejo po vrsti sedežev 6, 4 in 2 kroni.

+ **Za napredok Zagreba in hrvaškega naroda.** Vsled iniciative zagrebškega nadškofa-koadjutorja dr. Bauerja je uprava nadškofijskih posestev sklenila, da bo prenovila maksimirski park. Maksimir se ima preosnovati tako, da bo zopet popolnoma tak, kakor je bil začasna Haulika, ki je posebno skrbel zanj. Park se preosnuje v pravi angleški park in dobri tudi jezdni drevored po zgledu dunajskega Pratra. Tudi spomenik sv. Jurja se zopet premesti na staro mesto v Maksimiru. — Dne 19. m. m. se je v Zagrebu ustanovilo »Hrvatsko društvo za čuvanje narodnega zdravja«, česar glavni sedež bo v Zagrebu, svoje podružnice pa bo imelo širok Hrvaške in Slavonije. Društvo bo potom brošur, predavanji in razstav poučevalo zlasti široke sloje ljudstva o zdravju in njegovih pogojih. Društvo bo delovalo roko v roki z »ABC« društvom (ki ga vodi akademična mladina in ki med odraženimi analfabeti razširja pismenost) in »Društvo sv. Jeronima« (kakor naša Morhorjeva družba). Član društva postane lahko vsak brez razlike starosti in spola. Ustanovnega občnega zborna so se udeležili vsi sloji: Dame iz najvišjih krogov, učiteljice, učitelji, profesorji, zdravniki, uradniki, veletrgovci, mescani, odvetniki itd., kakor tudi dijašto obeh spolov. Za prvega društvenega predsednika je bil izvoljen Milan Rojc, za podpredsednika general Šintić, za tajnika dr. Ivanović in Gutschy, za blagajnika Zigmundovsky; za odbornike: grofica Vera Jelačić, podžu-

pan Kontak in dr. Steiner. — Istega dne se je v hotelu Royal v Zagrebu vršil pripravljalni shod za ustanovitev abstinenčne krajne skupine za Zagreb. Na shod so med drugimi prišli: Vsečiliški profesor dr. Kučera (sklicatelj shoda), sekčni načelnik v p. Milan Rojc, vseči, prof. dr. Šilović, zdravnika dr. Mašek in dr. Stanković, predsednik abstinenčnega društva dr. Kiseljak s Sušaki i. dr. Vstop v društvo je takoj prijavilo 29 rednih članov (popolnih abstinentov) in šest podpornikov. Za predsednika pripravljalnega odbora je bil izvoljen dr. Kučera, za podpredsednika pa dr. Mašek. — Zveza gostilničarskih zadruž v Zagrebu je vlad predložila učiteljski zbor, ki ima poučevati na novi strokovni šoli za gostilničarsko-kavarnarski naraščaj, ki se bo otvorila februarja 1914. V učiteljskem zboru se nahajajo poleg kvalificiranih učiteljskih in profesorskih sil tudi praktični strokovnjaki, ki so dovršili gostilničarske šole v inozemstvu. Učni predmeti: 1. Hrvatski jezik, računstvo in lepopisje. 2. Gostilničarsko-kavarnarski teoretični pouk. 3. Računanje in kalkulacija, knjigovodstvo. 4. Pouk o državljanških pravicah in dolžnostih. 5. (Strokovna izobrazba). Zivečna sredstva, tačajstvo, vinarstvo. 6. Pouk o strežbi in 7. Pouk o prometu.

— **V Spodnji Šiški** je 977 volivcev v splošni kuriji, 498 pa v kuriji kmetiških občin. Imenik je razgrnjen vsak dan od 8. zjutraj do 2. popoldne. Volivci, poglejte, če ste vsi vpisani!

— **Umrla je** v Prezidu veleposestnica Irena Vilhar, soprga pok. veletržca Šćitomira Vilharja in mati industrialca Dušana Vilharja na Reki. Pokojnica si je pridobila velikih zaslug za domačo industrijo narodnega vezenja.

— **Osebna vest.** Gosp. Franc Bevc, bivši dragonski četovodja, doma v Novi vasi, občina Vič, star še 20 let, je bil pretečeni teden sprejet v c. in kr. telesno jalnalu stražo na Dunaju.

— **Dramatične zbirke** zvezek II. z vsebino: Najdenček — Dva gluha — V tistem trenutku — je izšel. Cena 50 h. Naroča se pri salezijanskem zavodu na Rakovniku.

— **Šestletni deček,** ki se je bil izgubil na Brezjah, kakor smo poročali, je zašel, misleč, da gre proti domu, v Hraše pri Lescah, kjer ga je dober posestnik sprejel v hišo in celo neko žensko najel, da ga je pripeljala na dom k starišem. Vsa čast takemu možu! Bog naj mu stotero poplača! — Hvaležni stariši.

— **Meščanska godba v Novem mestu.** Kapelnik meščanske godbe gosp. Hößner se je preselil na boljše mesto v Gradec. Občinstvu ostanejo njegove zasluge zlasti pri salonskem orkestru v hvaležnem spominu. Na njegovo mesto pride kapelnik gasilske godbe v Krajanu, gosp. Wlassak, ki otori tudi godbeno šolo.

— **V Selcih ob hrvaškem Primorju** je sedaj prekrasno vreme. Voda ima 18 stopinj topote. Polet v Selci je zelo pripomoreč. Vodstvo Hotela Rokan v Selcih je prevzel g. Karol Dovečar in je torej za goste sedaj v vsakem oziru kar najbolje preskrbljeno.

— **Razpisane učiteljske službe.** Kočevski okraj: Učno mesto na utrakovitični dvorazrednici v Travi. Rok do 28. oktobra. — Novomeški okraj: Nadučiteljsko mesto na dvorazrednici v Ambrusu, voditeljska mesta na enorazrednicah v Gabriji, Selu pri Šumberku, Šmihelu pri Žužemberku in Zvirčah, učna mesta na petrazredni dekliški šoli v Novem mestu, na trirazrednici v Stopičah in v Podgradu-Mehovem. Rok do 20. novembra. — Logaški okraj: Učiteljsko mesto na štirirazrednici v Grahovem. Rok do 17. novembra.

— **Atlet Matijević ozdravel.** Iz Zagreba poročajo: Atlet Marijan Matijević, ki je v nekem zemunskem hotelu pil strup, da bi se usmrtil, je popolnoma ozdravel.

— **Smrtna kosa med ameriškimi Slovenci.** V Osecoli, Mich., je umrla rojaku Ivanu Turku soprga, doma iz Vel. Jedriča ob Kolpi, v starosti 26 let. — V Yale, Kans., je umrl 28. septembra Jožef Menhard, doma iz Kamnika, v starosti 55 let. — V Johnstowne, Pa., se je ponesrečil Anton Modic, doma iz Ivanjega sela pri Rakeku. Star je bil 38 let. Dne 14. oktobra je padla v premogokopu nanj skalna in ga ubila. Započa ženo in sedem otrok, katerih najstarejši je star 13 let, najmlajši pa tri mesece.

— **Slovenska poroka v Ameriki.** V Waukeganu, Ill., se je poročil 12. oktobra J. Zeleznik z gdč. Rozmanovo. Ženin je doma iz Zaplane nad Vrhniko, nevesta pa iz Bevk.

— **Nadporočnik Ghilardi,** o katerem so listi pisali, da je bil ustreljen v Albaniji v boju s Srbi, se je te dni vrnil v Zagreb, da osebno dementira vesti o svoji smrti.

Kupujte le važalice: U korist obmejnemu Slovencem!

Štajerske novice.

— **S Volitve za okrajni zastop ormoški** še vedno niso končane. Središčani čakajo na Ormožane (Nemce in nemškutarje), Ormožani pa na Središčane (liberalce). Oboji se izgovarjajo, da bodo volili le tedaj, ako volijo drugi svoje zastopnike. In tako tiščijo oboji krivo »štrajka« na ramena drugih. Vsekako pa še nemško-liberalna zveza obstaja naprej.

— **Okrožni zadružni shod** se vrši prihodnjo nedeljo, 9. t. m. v Središču. Naj se naše zadruge drže v Zadružne zveze izdanih povabil.

— **s Podružnica »Slovenske Straže« v Mariboru** začne prirejati poljudna predavanja. Prvo tako predavanje se vrši v nedeljo, dne 9. t. m., ob 10. uri dopoldne v prostorih Zadružne Zveze, Koroška cesta št. 5. Predaval bo predsednik podružnice g. dr. Leskovar. Pri tem prvem predavanju se bomo dogovorili glede časa, ki bi bilo za predavanja najbolj primeren, in se bodo vpoštevale želje občinstva.

— **s Sekaturo županov.** Okrajna glavarstva so po navodilu del. ministristva sirogo naročila štajerskim županom, naj župani zmerijo uradno vse občinske ceste in pota glede na dolžino. Župan, ki tega ne izvede v določenem roku, dobi denarno globo. — Ta odredba je — sekatura županov, ker je 1. županom nemogoče dognati natančno dolžino občinskih cest; 2. oblasti itak imajo že v statistiki pri političnih uradilih natančno dolžino vseh cest. Ali mislijo, da bo dolžina, določena površno po županh, natančnejša. Dobro bi bilo, če bi se kak poslanec pri del. ministristvu zavzel za itak z delom preobložene župane.

— **s Kaj pa je to? Nujnega, odločnega pojasnila prosim!** Po Celju se govorja, da se hoče slovensko nižjo gimnazijo ovirati v njenem procvitu. Pritisniti bočje baje in izsiliti, da ne bi smela sprejemati več dijakov kakor za štiri razrede, kakor je bilo proračunjeno pred 18 leti ob njeni ustanovitvi, ko so jo nastanili v te tesne prostore, kjer se še nahaja danes, ko šteje sedem razredov. Odkod pa izvira pravno ta vest, kdo je njen povzročitelj, nismo mogli dognati, na vsak način pa mora tičati nekaj tajnosti za to vestjo. Ne bomo se motili, če motreč to vest izrazimo svoje mnenje, da se hoče morda ustreči vladajoči celjski renegatski kliki. Znano je namreč, da ta teroristična klika že dolgo vrsto let ščuva proti slovenski gimnaziji po svojem lističu, po imenu »Vahtarica«. Sovraščvo proti temu bornemu zavodu je toliko, da bi ga raje odpravili danes kot jutri; tega seveda ne pomislijo, koliko Celjanov — nemškutarjev živi od tega zavoda. Zgresti vse, kar je slovensko, to je pristno celjsko-renegatska manira. To vse napravi slaba vest, spomin na slovensko pokolenje, slovensko mladost. Na vsak način bi radi točnega, jasnega odgovora, kaj je na tej vesti res. Bo tudi boljše zdaj pojasnit za deva, kakor pozneje, ko bi bilo prepozno. Posledice bi namreč bile zelo zelo velike in neprijetne. Pomislite samo na parlament Windiszgrätz l. 1895.

— **s Izpremembe v notarskih službah.** Pravosodni minister je premestil notarja dr. Franca Strafelja iz Rogatca v Ptuj, dr. Roberta Baumgartnerja pa iz Rožka v Rogačec. Sama slovenska imena!

— **Celje.** V nedeljo, 9. novembra, ima novo ustanovljena trgovska obrtna kreditna zadruga svoj ustanovni občni zbor. Predno zavzamemo mi stališče napram tej zadrugi, pozivamo se enkrat voditelje iste, da nam naznamo, če je res, da so pristopili, oziroma da nameravajo pristopiti k liberalni celjski Zvezi. Mislimo, da bodo gg. trgovci uvideli, da bode zadruga le-tejaj uspevala, če bo ostala nepristranski zavod, če pa se bo udinjala liberalcem celjske Zveze, bo prišla v tak položaj, kakor mnogo zadrug, katere gonijo liberalno politiko. Glavni cilj zadruge mora biti, delovati v prid slovenskemu trgovstvu in obrtništvu, liberalno politiko pa naj preustvari — »Lastnemu Domu«, glavni liberalni mlekmari v Celju, učiteljski posojilnici v Celju itd., itd.

— **s G. Maks Ašič,** kaplan na Ponikvi, se je podal v hudi bolezni k usmiljenim bratom v Gradec ter se priprao obsoči sestrami in prijateljem v molitve.

— **s Poročil se bo c. kr. gimnaziji učitelj na mariborski gimnaziji g. Ivan Mravljak z gdč. Elizo Knez, zobozdravniško asistentino na Dunaju.**

— **s Z nožem je zabodel v trebuhi** 42-letnega premogarja Frana Gučaša v Trbovljah včeraj zvečer njegov tovaris premogar Ivan Erjavec. Vračala sta se iz gostilne ter se med potjo sprla. Gučaša so ponoči prepeljali v ljubljansko deželno bolnico.

— **s Ormož.** Trgatov je bila te dni povsod končana. Mošt vaga 20 do 24%. Vino bo boljše kot ono iz leta 1908. Vabimo vinske kupce, posebno slovenske gostilničarje, naj hitro z nakupom, ker sicer bodo Nemci vse pokupili. Iz prijaznosti daje naslove o vinogradnikih, ki imajo dobro

vinsko kapljico v kleti, Ormoška posojilnica v Ormožu.

— **s Oče našel mrtvega sina.** Iz Žalcu poročajo: Andrej Saitl se je v Oblakovi gostilni v Št. Rupertu, kjer je delal s svojim očetom, napil žganja ter ponosi ni prišel domov. Ko je oče Jakob Saitl šel zjutraj k Oblaku zopet na delo, je našel svojega sina klečečega v obcestnem jarku, a mrtvega. Mladi Saitl, ki je bil notoričen žganjepivec, je na poti domov pri pacih dobil tako težke notranje poškodbe, da ga je doletela nemila smrt v trenutku, ko se je hotel pobrat s tal.

Koroške novice.

— **k Cerkvene vesti.** Za kaplana administratorja je nastavljen na Jezerškem č. g. Franc Umnik. — Prestavljen je provizor Alojzij Seybold s Št. Lovrencu nad Dravogradom v Teichl.

— **k Za župnika** v Štebnu pri Bekštanju je imenovan č. g. dr. Lučovnik, župnik na Ojstrici pri Spodnjem Dravogradu.

— **k Koroški viljet,** — železniško poglavje. Na železniški postaji »Rikarjaves«, v trdostolenskem kraju Zgornje Podjune se na prijazno slovensko zahtevo »v Celovec, dva listka, prosim!« ni postreglo, tudi ne klub ponovni zahtevi. Stranka je prejela lista šele po posredovanju sopotnikov. Zgodilo se je to v nedeljo zvečer, dne 2. t. m., ob 3/6. uri. Pribijemo novo dejstvo nemško-nacionalne nestrnosti.

— **k Pomiloščenje.** Radi šolskega strajka v Selah sta bila novembra I. I. obsojena Šimon Pustažnik in Ivan Oražev v Selah na teden dni zapora. Cesar ju je pomilostil in spremenil kazen v globo 100 kron.

— **k Umrl je** v Železni Kaplji v 76. letu starosti Ludovik Wriegling, ravnatelj trboveljske premogokopne družbe v pok.

— **k Zar**

žica), za mešani zbor zložil dr. Frančišek Kimovec; O salutaris, za mešani zbor zložil Milan Kalan. — Današnja priloga se dobi lahko v več iztisih; posamni iztisi po 10 vinarjev naj se naročajo pri upravnosti »Cerkvenega Glasbenika, Ljubljana, Pred Škofijo 12, I.).

Ljubljanske novice.

— Volivni imeniki za deželoborsko volitev v Ljubljani so do dne 11. novembra v mestni posvetovalnici razgrnjeni od 8. do 12. ure popoldne in od 3. do 6. ure popoldne. Do vstetega ponedeljka sme vsakdo zoper te imenike, ki ima pravico voliti v dotednici volivni skupini, pri mestnem magistratu ustno ali pismeno vlagati ugovore o tem, da so se v volivni imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice, ali da so se iz njega izpustile take osebe, ki imajo pravico voliti. Vsak naj se potrdi na magistrat pogledat, ali je vpisan v volivni imenik! Volivno pravico v splošnem volivnem razredu ima vsak, ki je dopolnil 24. leto in je v občini na dan, ko se razpiše volitev, vsaj eno leto. Kdor bi bil izpuščen, naj se oglaši v tajništvu Slovenske Ljudske Stranke, Miklošičeva cesta, hiša »Ljudske posojilnice«.

lj Kurzi S. K. S. Z. Jutri, v sredo, se otvorita hrvaški in nemški kurz I. tečaj. Začetek ob 8. uri zvečer v prostorih Slovenske trgovske šole na Kongresnem trgu.

lj Škandal v ubožnem zakladu, katerega smo razkrili, je vzbudil splošno pozornost. Posebno žalostno vlogo pri tem igra župan, ki sedaj, ko več prikričati ne more, govori, da je za preiskavo. Radovedni smo, kako bo župan opravičil velike vsote, ki so jih dobili liberalni agitatorji in volilci, deloma so bile porabljeni za druge stvari, namesto, da bi jih dobili resnični reveži. Ta ka stvar se sploh opravičevati ne da in **kdor jo polzuša opravičevati, je že naprej umazan!** Prišla bo luč tudi na tista imena, ki se svetijo med obdolženci, pa jih ni mogoče zaslediti ne v mestnem zglasevalnem uradu, ne v zglaševalnem uradu državne policije. Županu in oblastnežem na magistratu je to gotovo neprijetno, potrebno je pa zelo!

lj Pogreb poštnega ravnatelja in občinskega svetnika g. Jožeta Štruklja se je vršil v petek popoldne ob ogromni udeležbi ljubljanskega občinstva iz vseh slojev. Mnogoštevilno so bili zastopani na čelu sprevoda poštni poduradniki in služe, ki so nosili krasne vence, kakor magistratni služe. Korporativno se se udeležili sprevoda tudi v velikem številu poštni in brzjavni uradniki. Izmed zastopnikov raznih korporacij naj omenjamemo deželnega predsednika barona Schwarza, deželnega glavarja dr. Šusteršiča, deželnega odbornika dr. Zajca in dr. Pegana, župana dr. Tavčarja in podžupana dr. Trillerja, deželnosodnega predsednika Elsnerja, dvorne svetnike grofa Chorinskoga, Pajka in viteza Kaltenegerja, državnega pravdnika viteza Luschana, okrajnega glavarja Kresseja, deželnovladnega svetnika Kremenška, primarija dr. Gregoriča, ravnatelja Štritofa in Remca. Udeležili so se izpresa tudi mnogi občinski svetniki vseh klubov, uradniki tukajšnjih bank in deželnih zavodov, finančne oblasti in drugih državnih uradov kakor tudi mnogo drugega odličnega občinstva. Pred hišo žlosti v Šelenburgovi ulici in ob viaduktu na Martinovi cesti je pelo v slovo blagemu in občepričljivemu pokojniku glasbeno društvo »Ljubljana«. N. v. m. p.!

lj Petdesetletnico tiskarskega poklica praznuje danes gospod Luka Breskvar, poslovodja tiskarne J. Blasnikovih naslednikov v Ljubljani. Jubilar je bil rojen dne 18. oktobra 1850 v Ljubljani. Kot trinajstletni deček je dne 4. novembra 1863 vstopil v tedanje gubernjalno tiskarno Rozalije Eger in sin kot tiskarski vajenec ter bil po malone petletni učni dobi dne 1. junija 1868 oprščen. Po svoji oprostitvi podal se je na potovanje, služboval pri Janščitu ter v tiskarni Tomšič, Tančič in Rapoc, naposled v tiskarni prof. Janko Pajka v Mariboru. Ko se je preselila »Narodna Tiskarna« iz Maribora v Ljubljano, zahrepel je tudi g. Breskvar po svojem rojstnem mestu, vrnil se v domovino ter vstopil v »Narodno tiskarno«. Zaradi raznih tedanjih homatij v tej tiskarni pa ni ostal dolgo v »Narodni Tiskarni« in je že leta 1872. vstopil kot stavec v J. Blasnikovo tiskarno, kjer služuje še danes kot poslovodja čvrst na duhu in telesu. Želec

mu življenja lep večer, kličemo mu i mi: »Na mnoga leta!«

lj Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani je prejelo od blagorodnega gospoda Ferdinanda Souvan, veletrgovca in veleposetenika v Ljubljani, povodom svojega dovršenega 60letnega trgovskega delovanja darilo tisoč kron, za kar se je plemenitemu dobrotniku izrekla najtoplješa zahvala.

lj Umrl so v Ljubljani: Miroslav Lenč, sin jetniškega paznika, 8 mesecev. — Ivan Zupančič, tovarniški delavec in posestnik, 28 let. — Franc Wermayer, delavec, 50 let.

lj Zapeljivec aretiran. Pred dvema mesečema je 25 let stari delavec Jovo Kolundžija iz Snova, okraj Lapac dolnji na Hrvaškem, zapustil svojo ženo ter se podal na Trsat, kjer je premotil in odpeljal neko 16 let staro dekle. Odpeljala sta se čez Ljubljano v Heb, kjer sta nekaj časa živelia. V petek sta se vrnila brez sredstev v Ljubljano in se prijavila na policiji. Odpeljavalca so izročili deželenemu sodišču.

lj Zanimiva iznajdba. V izložbenem oknu tvrdke Maček & Komp. v Ljubljani (poleg kinematografa) so razstavljeni sestovno patentovani dvojni glavniki, izum g. Antona Masle, železničnega uradnika v Ljubljani, Cesta na Rožnik št. 41, ki je tudi že pričel z izdelovanjem istih. Zanimivo je, da so poizkušali izumiti dvojni glavniki glasom beležkov patentnih uradov že pred 45 leti in pozneje v raznih evropskih in ameriških državah. Kljub vsej pristnosti sedanje iznajdbe so smatrali to za nemogoče in so se vsi tedanji nešteti poizkusili — popolnoma ponesrečili. Dvojni glavniki se odpre v laseh sam in dvigne lase, ozir. frizuro, v poljubno določeno višino. Je splošno lepotilno sredstvo, ker na pravih s tem, da dvigne lase, dame priljubljene. Ne krali le boljše dame ampak vse dame brez razlike stanu in starosti. Ne provroča vročine, kot lasne podlage, ampak vsed dostopa in kroženja zraka — še hladni. Ne provroča izpadanja las, kot lasne podlage, ampak vsed dostopa in kroženja zraka — lašišče še krepi. Ne vzame vedno mnogo časa, kot lasne podlage, ampak le nekaj trenutkov. Dobi se pri izdelovalcu in pozneje v raznih trgovinah.

lj Zlato uro je izgubila v nedeljo s Posavja v Ljubljano neka gospa. Kdor jo je našel, naj jo nese na policijo.

Zadnje vesti.

NADŠKOF STADLER IN ŠKOF ŠARIČ V AVDIJENCI PRI SV. OČETU.

Rim, 4. novembra. Včeraj je papež sprejel v avdijenci nadškofa in bosenskega metropolita dr. Josipa Stadlerja. Sv. Oče je nadškofa sprejel zelo prisrčno ter se je dolgo časa razgovarjal z njim. Sv. Oče je sprejel v avdijenci tudi pomožnega škofa dr. Ivana Šariča. Sv. Oče je bil izvanredno ljubezniv in zgovoren s škofom-pesnikom. V znak priznanja in osebne naklonjenosti je daroval papež škofu dragocen zlat škofski križ z briljanti.

PORAZ PROSTOZIDARJEV V RIMU.

Rim, 4. novembra. Katoliški listi navdušeno pozdravljajo padec prostozidarstva v Rimu. »Corriere d'Italia« piše, da Rim praznuje zarjo odrešenja. Pred uredništvom prostozidarskih listov so bile velike demonstracije.

OŽJE VOLITVE NA LAŠKEM.

Rim, 4. novembra. Od 101 ožje volitve v laški parlament so sedaj znani vsi izidi. Izvoljenih je 52 ministerijelnih kandidatov, 17 radikalcev, 5 republičanov, 2 reformna socialisti, 19 oficijelnih socialnih demokratov, 6 katoličanov. Vseh katoličanov je izvoljenih 33, socialnih demokratov 59.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 4. novembra. Današnje seje ogrskega državnega zbora se je opozicija polnoštevilno udeležila.

KOŠUT NEVARNO BOLAN.

Budimpešta, 4. novembra. Košutova bolezan se je nevarno poslabšala.

GRČIJA ODGOVORILA AVSTRIJI IN ITALIJI.

Atene, 4. novembra. Grška vlada je naročila svojima poslanikoma v Rimu in na Dunaju, naj ondotnim vladama izročita noto Grške, v kateri Grška pravi, da grška vlada ni nič storila, da bi bilo ovirano ali onemogočeno delo komisije za določitev albanskih meja. Delo zavlačuje le obnašanje avstrijskih in italijanskih zastopnikov. Grška se bo sklepnu popolnoma pokorila.

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe od petka 7. do četrtek 13. novembra.

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobrnitev h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesare Konstantin sprejme krst. Prikaz sv. križa. Bitka pri Laksa Rubra. Angeli se prikažejo in strašijo poganske bojevnike. Cesare Konstantin porazi Maksencija.

Solski mladini priporočljivo.

OBISKI VLADARJEV.

Pariz, 4. novembra. Tukajšnji listi potrjujejo, da obiše španski kralj Alfonz s kraljico dne 15. t. m. našega cesarja na Dunaju. Ruski car Nikolaj pa pojde pričetkom prihodnjega leta v Rim ter se udeleži tudi blagoslovljenja pravoslavne katedrale, kateri so te dni položili temeljni kamen.

MEJE ALBANIJE.

Dunaj, 4. novembra. Albanska korespondenca javlja, da je mednarodna komisija za določitev severnih mej Albanije svoje delo ob Ohridskem jezeru že končala in da je na poti v Lukovo ob Črnom Drinu.

ČRNOGORSKI MEMORANDUM VELESILAM.

Dunaj, 4. novembra. Črnomorski kralj Nikola pripravlja poseben memorandum na velesile, v katerem bo navedel regulacijo črnomorsko-albanske meje. Črno gora je pripravljena odstopiti ozemlje plemen Hoti in Grudi Albaniji, če dobi zato ozemlje plemena Clementi, ki živi s Črno goro že dalje časa v najboljših odnosajih. Memorandum bo izročen velesilam že prihodnje dni.

SPOR V KOMISIJI ZA JUŽNOALBANSKE MEJE.

Atene, 4. novembra. V komisiji za določitev južnoalbanskih meja vlad glasom tukajšnjih listov nepremostljiv nesporazum. Avstro-Ogrska in Italija se pritožujeta proti postopanju grških funkcionarjev, zastopnik Anglie pa izraža Grkom hvaležnost in priznanje za pomoč pri delu komisije.

PREOKRET FRANCIEGLE DE ALBANSKIH MEJA?

Drač, 4. novembra. Govori se, da je francoski odposlanec v mednarodni komisiji za določitev albanskih meja izjavil neki deputaci beguncem iz Dobre, da je meja, kakor jo določa mednarodna komisija na podlagi sklepov londonske konference, nevzdržljiva ter da bo glasoval za radikalno izpremembo v korist Albanije.

SPOR MED ESAD PAŠO IN ISMAILOM KEMALOM.

Skader, 4. novembra. Mednarodna kontrolna komisija je sklenila pozvati Esad pašo, da pojde v Valono in poizkusiti, da doseže sprava med braniteljem Skadra in začasno albansko vlado. To je za pomirjenje dežele potrebno.

ENVER BEG SE POROČI.

Carigrad, 4. novembra. V kratkem se ima izvršiti že davno nameravana poroka. Enver bega s sultanova nečakijo Nadjeh.

BEG ARNAVTOV IZ ALBANIJE V SRBIJO.

Belgrad, 4. novembra. »Piemont« poroča, da zadnje dni neprestano beže arnavtske žene čez mejo na srbsko stran. V soboto je došlo v Djakovico nad 500 žensk in otrok vsed anarhije in klanja v Albaniji. Srbske oblasti so takoj zaukazale, naj se nudi beguncem potrebna pomoč.

GRKI PREGANJAJO BULGARSKE TRGOVCE.

Sofija, 4. novembra. Bulgarsi brzjavni urad javlja, da Grki preganajo in zapirajo bulgarske trgovce. Dognano je, da so Grki pobili veliko število bulgarskih jetnikov.

ITALIJANSKI TRGOVINSKI MUZEJ V BELGRADU.

Belgrad, 4. novembra. Prihodnji mesec otvori italijanska vlada v Belgradu trgovinski muzej, ki bo stal izključno pod njegovim nadzorstvom.

MEDE V MEHIKI.

Mehika, 4. novembra. Amerikanski zastopnik je predsedniku Huerti izročil ultimatum. Huerta mora takoj odstopiti. Na ultimatum še ni došel odgovor.

VELIK KONKURZ.

Dunaj, 4. novembra. Stavbenik Viljem Wohlmeier se je z 2/4 milijona K. avjal insolventnega.

SMRTN AKOSA.

London, 4. novembra. Bivši angleški poslanik na Dunaju Horace Rumford je umrl.

SAMOUMOR MAJORJA ZARADI DOLGOV.

Dunaj, 4. novembra. Vpokojeni major Elemer Kolber pl. Pakat je v nekem hotelu notranjega mesta, kjer je bil stanoval dva meseca, izvršil samoumor, in sicer, kakor se vidi, zavoljo dolgov.

ČASTNIKOVA HČERKA DIRIGIRA ŽENSKO KAPELO.

Dunaj, 4. novembra. Hčerka upokojenega majorja Härtla, ki je oklofata generala protivnika svojega očeta, je stopila na čelo damske kapele.

Razne stvari.

Katoličan župan v Moskvi. Ondan se je v Moskvi že v tretje vršila volitev župana, ker obe prejšnji volitvi nista bili potrjeni. Pri tretji volitvi je bil izvoljen šef stare trgovine s čajem in svilo L. L. Katoj, eden izmed najpopularnejših moskovskih meščanov. Kakor mestni starejšina je Katoj predsednik finančnega odbora mestne dume. Ker je novi župan odločen katoličan, ni pričakoval, da bi ga vlada potrdili. Vsi moskovski župani so bili dobesedje pravoslavne vere, razen enega, ki je bil protestant.

Svetbeni film za družinski arhiv. Francoska tvrdka, ki se bavi z izdelovanjem kinematografskih filmov, je nedavno javno naznala vsem Parizo, ki se hočojo ženiti, da jim more izdelati lepe filme njihovega svetbenega izprena, v sledi česar bodo mogli pozneje z veseljem motriti, kako so kot mladi zakonski par začeli novo dobo svojega življenja. Z ozirom na to bodo kmalu krasili družinske arhive poleg zbirki »družinskih filmov«.

15 samomorov in samomorilnih poizkusov. Včeraj in predvčerjšnjem je bilo na Dunaju 15 samomorov in samomorilnih poizkusov. Vzroki: Beda, brezposeljnost, bolezni, družinske razmere. Nek železniški uslužbenec se je obesil, ker je bil za kazen prestavljen, nek major se je ustrelil, ker je bil v slabih finančnih razmerah, 28letni mož se je ustrelil — pri njem so našli 18 vin, 17letni delavec je bil lizol, ker ni dobil dela itd.

Primorske vesti.

p Italijanska narodna zveza protestira. V Pulju se je

p Svojega sina obstrelil. Rudolf Vodovec, stanujoc v Rojanu, Vernielis št. 564, je hotel zvečer prepoditi nekoga možaka, ki stanuje v isti hiši, z dvorišča. V ta namen je šel po nabasano pištole in hotel s strehom ostrašiti onega svojega nasprotnika. Bil pa je nekoliko opit in tema je bila tudi in zgodi se je nesreča, da je zadel s strehom svojega lastnega devetletnega sina v desno ramo. Odpeljal je otroka potem sam na rešilno postajo, kjer so revčku obvezali rano.

p **Strah kmetov v Trstu.** Pretekli torek si je izmisnil neki šaljivec v Trstu eno originalno. Hotel je ljudi potegniti s štajerskim »bauernšrekom«. Trosil je po mestu novico, da sta ustreila zver dva tržaška lovca in da redki plen lahko vsak vidi v hotelu (!) »Volpich«, če plača za vstop 10 vin., ki gredo v korist tržaškim ubogim. Ljudje so seveda zelo lahkomiseln in marsikdo je verjel. In posledica: Portir in služe so imeli oni dan silno posla. Komaj so zavračevali ljudi, ki so hoteli po vsej sili videti strašno zver. Nekateri naselneže so morali baje celo ven vreči.

p **Samomor v Pazinu.** V puljski želni bolnišnici je umrla mladenka Herminija Grubiša iz Pazina. Zastrupila se je zaradi nesrečne ljubezni z octovo kislino.

p **Samomor v Pulju.** V Pulju se je obesil poštni poduradnik Bernard.

Zahvala.

Povodom bolezni in smrti našega ljubljenega, nepozabnega, iskreno ljubljenega dobrega včeta ozir, sina, svaka in strica, gospoda

Josipa Štrukelj

e. kr. poštnega ravnatelja in vodje glavnega poštnega in brzojavnega urada v Ljubljani, obč. svetnika itd.

nam je došlo z vseh strani toliko ganljivih dokazov prisrnega sodstvovanja, da se čutimo dolžne, tem potom izreči vsem svojo najglobokejšo zahvalo. Naša zahvala veljaj vsemu občinstvu in korporacijam, glasbenemu društvu „Ljubljana“ za sreco segajoče žalostinke, darovalcem krasnih vencev in cvetja, sploh vsem, ki so s svojim ljubljivim sočustvovanjem in svojo tako številno udeležbo pri pogrebu okljšali našo bolest, ki jih pa ne moremo vseh navesti imenoma. Se enkrat budi izrečena vsem iz dna srca naša najtoplejša zahvala.

Ljubljana, 3. novembra 1913.

Zahvaljuji ostali.

Pozor gostilničarji!

Zajamčeno pristno vino
belo in črno, staro in novo

3399

dobite po 36—42 K franko
Sv. Peter v Sumi, če pošljete sede

Gospodarskemu društvu
v Badeni pri Pazinu (Istra).

Odda se stanovanje

obstejoče iz ene sobe, kuhinje, drvarnice, kleti in vrtu za februarjev termin na Tržaški cesti št. 41.

3395

**Delavnica za popravila
kožuhovine in žagarjevih čepic**
Ljubljana, Stari trg 32.

Rodbine Soss, Jarc, dr. Hudelist
in Sedlar naznajajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, tašča, stara mati in prastara mati gospa

Marija Soss roj. Schön
zasebnica

danes 1. novembra ob pol 6. uri po poldne, po dolgi mučni bolezni previdena s sv. zakramenti, v 94. letu blago v Gospodu preminila.

Pogreb blage pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 3. nov. ob 3. uri popoldne iz hiše žalosti Mestni trg št. 19, na pokopališče k sv. Krištofu v rodbinsko rakev.

Sv. maše zadužnice se bodo brale v stolni cerkvi.

LJUBLJANA, 1. nov. 1913.

I. k. anjaki pogrebni zavod Fr. Dobarlet.

Kurzne cene

dne 3. novembra 1913.

Državne rente.	K	h
4% krov. dav. pr. krov. renta (maj—nov.)	80	95
4% krov. dav. pr. krov. renta (jan.— jul.)	80	85
4 2/3% avstr. velj. papir. renta (febr.—avg.)	84	10
4 2/3% avstr. velj. srebr. renta (aprili—okt.)	84	15
4% avstr. zlata renta, davk. prosta . . .	104	40
4% avstr. kron. renta (marec—sept.)	81	45
4% avstr. kron. renta iz l. 1912 (junij—dec.)	80	90
4% ogr. renta v zlatu	98	70
4% ogr. renta v kronah iz l. 1910	80	35
4 1/2% ogr. renta v kronah iz l. 1913	88	80

Druge javne zadolžnice.

4 1/2% kranjsko deželno posojilo iz l. 1888.	—	—
4 1/2% kranjsko dež. mejlor. pos. iz l. 1911.	93	—
4 1/2% kranjske deželne banke	93	—
4% bosansko deželno posojilo	80	40
4% obveznice Rudolf. železnice	80	65
4% obveznice železen. Ljubljana-Kamnik	92	75
4% obveznice dolenj. železnice	91	—

Srečke.

4 1/2% drž. srečke iz l. 1860. po 500 gld. a.v.	1602	—
4 1/2% drž. srečke iz l. 1860. po 100 gld. a.v.	435	—
Državne srečke iz l. 1864. po 100 gld. a.v.	604	—
Državne srečke iz l. 1864. po 50 gld. a.v.	352	—
5% don. uravn. pos. iz l. 1870. po 100 gld.	267	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke I. izd. .	280	50
3% avstr. zemlj. kredit. srečke II. izd. .	245	—
Bazilika budimpe. iz l. 1880. po 5 gld.	25	75
Ljubljanske srečke po 20 gld.	64	50
Rudeči križ avstr. iz l. 1882. po 10 gld.	51	75
Rudeči križ ogr. iz l. 1882. po 5 gld. .	30	50
Rudeči križ ital. iz l. 1885. po 25 lir. .	44	75
Josziv-srečke iz l. 1888.	15	—
Turske srečke	224	75
Srbse drž. tob. srečke iz l. 1888.	29	25

Akcije.

Avtir. kreditni zavod	620	25
Avtro-ogrská banka	2065	—
Ang o-avsirijska banka	335	60
Dunajsko bančno društvo	512	25
Jadranska banka	419	50
Ljubljanska kreditna banka	404	—
Union banka	586	50
Zivnostenska banka	26	75
Avtirske Lloyd	605	—
Državna železnica	689	10
Južna železnica	106	30
Alpine	801	60
Škoda	769	—

Valute.

20 frankov	19	08
20 mark	23	57
Sterling	24	10
Rubelj	254	—

Vsa tozadovna pojasnila se dobe tudi v podružnici c. kr. priv. avs. r. kredit. zavoda v Ljubljani.

Odda se več Stanovanj

na Poljanski cesti št. 67

(bivša Klincfabrka.) Več pove Adolf Hauptmann, Ljubljana Sv. Petra cesta.

2000 K (dva bankovca po 1000 K) je izgubil

v mestu pred enim tednom uslužbenec. Najditev se za Božjo voljo prosi, naj vrne denar kolikor ga še ima, oziroma po odbitku 10% nadidenje pri upravi tega lista ali na policiji, da prepreči veliko nesrečo.

3398

**Delavnica za popravila
kožuhovine in žagarjevih čepic**
Ljubljana, Stari trg 32.

Dr. Josip Valjavec:

Laško-slovenski

Slovar

je izšel.

Do 30. novembra t. l. velja subskripcionska cena, ki znaša samo K 380 za izvod, to pa le pod pogojem, ako se slovar pred koncem novembra naroči in tudi plača. S 1. decembrom se nepreklicno uveljavi navadna prodajna cena K 450 za vezan izvod.

Ta dovršeni slovar obsega nad 40.000 besed, bogato frazeološko ter tudi kratek imenik krstnih in zemljepisnih imen. Slovar je sad dolgoletnega truda in bogatih izkušenj; obdelan je tudi v podrobnostih tako skrbno, da bo vsestransko ustrezal in zadostoval ne samo za praktično porabo v zasebnem in javnem življenju, temveč tudi šolam in ljubiteljem slovstva. Slovar ima izredno bogat besedni zaklad in prekaša po svojem obsegu, pa tudi po zunanjini in notranji opremi ter nizki ceni vse druge podobne izdaje.

Kmalu po novem letu (meseca februarja ali marca) izide zelo praktična

Laška slovnica za Slovence.

Druge novosti:

Moč priprošnje sv. Antona.

Zgledi. Cena 50 vinar, vez. 80 vinar.

V lepih zgledih popisuje ta knjižica življenje in moč priprošnje velikega čudodelnika sv. Antona. Po tej knjižici bodo gotovo posegli vsi častilci sv. Antona.

Grafenauer, Zbirka slovenskih povesti.

I. zvezek:

„Ogrinec, Vojni mir ali poganstvo in krst.“ Cena vsakemu zvezku 60 vin.

Ta zbirka ima namen priobčevati dela naših najboljših pripovednikov in gojiti na našem ljudstvu veselje do dobrega čitalja. Priporočamo, da se naroči na to zbirko, ki izhaja v četrletnih predsedkih, vsaka slovenska hiša.

Starogorski, Junaki svobode.

Povesti in črtice iz balkanske vojne. — 2 K, vez. 2 K 50 vin.

GLASBA.

Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih. Dvajset pesmi v čast svetnikom. Za mešani zbor zložil Stanislav Premrl, stolni regenschori in ravnatelj cecilijske šole v Ljubljani.

Part. 2 K 40 vin., glasovi po 60 vin. — Založila Katoliška Bukvarna v Ljubljani. Izdaja te zbirke je vzbudila v cerkvenoglasbenih krogih splošno pozornost. Prvič, ker je teh napevov zelo primanjkovalo, drugič pa, ker se odlikujejo po izvirnem slogu in zanimivi harmonizaciji. Skladatelj je krenil popolnoma samostojno pot in smer tako, da so ti napevi v vsakem oziru originalni in nenavadni. — Večinoma so zloženi tistim svetnikom in svetnicam na čast, katere naše ljudstvo posebno goreče časti. — Kaj laskavo so zbirko ocenili naši najodličnejši skladatelji, kakor: Foerster, Gerbič in dr. Kimovec ter jo cerkvenim zborom najtopleje priporočili.

To najnovejše Premrlovo delo je posvečeno spominu smrti slovečega Gr. Riharja, ki je bil tudi duhovnik-organist v ljubljanski stolnici. — Dne 24. julija t. l. je minulo 50 let, odkar je Rihar umrl. — Njegovo življenje, delovanje in smrt sta opisala nadučitelja Rakuša in Levičnik. Prvi v knjižici »Slovensko petje v pretekli dobi«, drugi pa v treh številkah »Dom in Sveta« leta 1896., povodom odkritja Riharjeve spominske plošče na njegovi rojstni hiši v Polhovem gradcu.

Zelo umestno bi bilo torej, da bi si to zbirko nabavili vsi slovenski cerkveni zbori, kakor sploh vsi prijatelji cerkvene glasbe. Z gejtvijo in proizvajanjem teh mojstrskih napevov bi se še posebno spominjali petdesetletnice smrti moža, ki si je kot prvi slovenski skladatelj na polju cerkvene in svetne glasbe pridobil nevenljivih zaslug.

Dr. A. Faist je izdal še tretji zvezek cerkvenih pesmi v slovenskem jeziku, in sicer dve božični, ime Jezus, tri sv. Rešnjega Telesa, tri Srca Jezeusovega, dve sv. Jožefa in eno sv. Alojzija. Prodajo je prevzela Katoliška Bukvarna, in sicer stane partitura 2 K, vsak glas 25 vin. — Pesmi so preproste, pa jake lepe, prav, kakor jih mi potrebujemo, in to je zanje najboljše priporočilo.

P. H. Sattner.

* Deset adventnih napevov. Za mešani zbor zložil Ant. Grum. Založila »Katoliška Bukvarna« v Ljubljani. — Part. 1 K 40 vin., gl. 20 vin.

Kakor se vse Grumove pesmi rade pojó, tako se bodo tudi te ravnokar izšle adventne pesmi. Vsem cerkvenim zborom jih prav toplo priporočamo. Zložene so v prav lahkom in melodijoznem slogu.

Asperges me in Vidi aquam od istega skladatelja. Cena izvodu 60 vin. Tudi te skladbe zelo priporočamo, ker so tudi prav lahke, a vendar zelo lepe in ljubke.

Dr. Valjavec, Laško-slovenski slovar. Opozorjamo na tozadenvni inserat in na subskripcionsko ceno, po kateri si ta slovar lahko vsakdo nabavi, če ga kupi pred 1. decembrom t. l.

Bilinska kislá voda

Naravna najbogatejši alkalični (natron-lithion) kisec na Češkem. Izborna dijetična namica na pijača. O vrednosti bilinske izvolske vprašati hišnega zdravnika. 3851

500 K Vam plačam, aко Vaših kurilnih očes, bradavic in trde kože tekom 3 dni brez bolečin ne odpravi moj unicevatec korenin **Ria-mazilo**. — Cena lončku z jamstvenim pismom 1 kruna. 336

Kemény, Kaschau (Kassa) I. Poštni predal 12/160 Ogrsko

Proda se popolnoma nova

salonska obleka

in zimska suknja. — Naslov pove uprava »Slovenca« pod štev. 3382.

Zastopstvo

za Ljubljano in okolico odda neka tuzemska zavarovalnica za življenjsko in otroško zavarovanje. Zahteva se izurjenja akvizicijska moč. Kavcije zmožni prosili naj naslove svoje ponude z navedbo referenc na anončno pisarno **Josip Heuberger, Gradel, Herrengasse 1**, pod znamko »Repräsentante.« 3364

Mohorjani! Ob sprejemu družbenih knjig darujte po desetki »Slovenski Straži!«

Sanatorium Emona v Ljubljani, Komenskega ulica 4. Privatno zdravilišče za notranje in kirurgične bolezni. — Porodnišnica. — Medicinalne kopeli. Lastnik in šef-zdravnik: Dr. Fr. Berganc, primar I. klr. odd. dež. boln.

3385

St. 23070.

Razpis

ustanov za ljubljanske reveže.

Za tekoče leto je oddati dve mestni po 50 K in deset mest po 40 K **Cesarja Franca Jožefa jubilejne ustanove za reveže.** Do te ustanove imajo pravico oni mestni reveži, ki ne dobivajo redne podpore iz ubožnega zaklada.

Prošnje za podelitev enega teh ustanovnih mest je oddajati na vložnem zapisniku mestnega magistrata do vstetega 22. novembra t. l.

Prosilci imajo v prošnji natanko navesti, o čem da žive, ali imajo kak reden dohodek in koliko, in kakšne so njih rodbinske razmere (število nepreskrbljenih otrok, zdravstveno stanje).

Mestni magistrat v Ljubljani, dne 29. oktobra 1913.

Zamaške

iz probkovine za steklenice in sode v vseh velikostih in kakovostih za vinotrice, pivovarne, založnike plave, izdelovalce likerjev, lekarne, drogiste, mineralne vrelice in spec. trgovine izdeluje tvrdka

Jelačin & Ko., Ljubljana.

Edino domač podjetje te stroke na jugu monarhije. — Električni obrat. — Direktni uvoz probkovine iz Španije in Portugalske. — Zahtevajte cenik in vzorce! — Zaloge raznovrstnih stanjolovih kapsljev za steklenice. 3196 12-1

St. 620/pr.

Razglas.

V zmislu § 24. dež. zakona z dne 26. avgusta 1908 (dež. zak. št. 15) se javno naznanja, da so imeniki volilcev za deželnozoborsko volitev deželnih poslanec za deželno stolno mesto Ljubljano in sicer tako za volitev v splošnem volilskem razredu, kakor tudi za volitev iz obeh mestnih volilskih okrajev mesta Ljubljane, ki se ima vsled razpisa c. kr. deželnega predsedstva za Kranjsko z dne 14. oktobra 1913, št. 2929/pr. vršiti dn. 1. decembra odnosno dn. 16. decembra 1913 že stavljeni in da so

od pondeljka, dne 3. novembra

skozi osm dne v mestni posvetovalnici razgrnjeni od 8.—12. dopoludne in od 3.—6. popoludne vsakomur na vpogled ter da smejo od tega tekom osm dne, tedaj do vstetega ponedeljka, dne 10. novembra t. l. zoper te imenike tisti, ki imajo pravico voliti v dotični volilni skupini, pri mestnem magistratu ustno ali pismeno vlagati ugovore o tem, da so se v volilski imenik vpisale osebe, ki nimajo pravice ali, da so se iz njega izpustile take osebe, ki imajo pravico voliti.

Mestni magistrat v Ljubljani,

dne 2. novembra 1913.

3381 2

Najnovejše kravate za gospode

pentlje, samoveznice in vse druge moderne fazone od najcenejše do najfinejše vrste, naramnice, podveze, odeje za potovanje, ščetke za obleko, lase in zobe, milo, parfumerija, palice, dežniki itd., vse v največji izbiri in :: najboljši kakovosti v :: modni in športni trgovini

P. Magdić, Ljubljana nasproti glavne pošte. 3029

Konfekcija

za moške, ženske in otroke v veliki izbiri po zanesljivih stalnih cenah v podružnični tvrdki R. Miklauc.

„Pri Škofu“

Ljubljana, Pred Škofijo štev. 3, (Medena ulica).

Poseben oddelek I. nadstropje. Cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosti. 2622

Pozor trgovci! Pozor!

Odda se

prostor za trgovino

s stanovanjem v Mengšu nasproti pivovarne. Pojasnila daje **Jos. Vesel, trgovec v Ljubljani**, Prešernova ulica št. 20—24. Priložiti je znamko za odgovor. 3350 3

2347

smrekovih in jelovih hlodov

proda županstvo na Jezerskem potom javne dražbe, ki se vrši dne 12. listopada t. l. ob 2. uri pop. pri Štulerju.

ORGANIST

cecilijanec, oženjen, z dobrimi spričevali, izučen rokodelec, želi službo premeniti; je tudi pripravljen poleg organista prevzeti službo pismosnose ali kaj podobnega. Naslov pove iz prijaznosti uprava lista pod št. 3272.

Automatična past za podgane

U 4—, za miši K 240, ujame brez nadzorstva do 40 komadov v eni noči, ne zapuste nikogega duha in se zoper same nastavijo. Past za ščurke »Eclipse«, ujame na tisoče ščurkov v eni noči, A 240. — Razpoložljiva po povzetju J. Schüller, Dunaj III., Krieglerg. 6/II. 1188 Mnogo poahljivih in priznanih pisev.

z ali 3 elegantne, velike sobe

brez kuhinje, sredi mesta, primerne tudi za pisarno, se takoj oddajo. Naslov pove uprava Slovence pod št. 3369.

Išče se

gostilničarja

za NARODNI DOM v Buzetu. Ponudbe na »Potrošno obrtno gospodarsko društvo v Buzetu.« 3342

! Odkar zajtrkujem in južnam!

sladni čaj

ne maram za noben drug zajtrk in se čutim zdravega, močnega in prihramljenega denarja v gospodinjstvu tudi na mleku in sladkorju. Za dojenčke ni boljšega redilnega sredstva. Take pohvale dohajajo vsak dan pri zopetnih naročilih Trnkoczy-jevega sladnega čaja, znamke **SLADIN** pri izdelovalcu, lekarju Trnkoczy v Ljubljani zraven rotovža, kateri je vzgojil s sladnim čajem svojih 8 zdravih otrok. Po pošti najmanj 5 zavitkov K 4—, poštni zavitek 5 kg po 15 zavitkov K 10 — franko. Zavitek 1/4 kg po 60 vin. tudi pri trgovcih. Glavna zaloge na Dunaju: v lekarnah Trnkoczy, Schönbrunnerstraße 109, Radetzkyplatz 4, Josefstädterstraße 25. V Gradcu: Sackstraße 4. 109